

שׁוֹבֵה יִשְׂרָאֵל

בס"ד, שב"ק פרשת אמור י"ג אייר תשע"ב | גליון 501

מדברי מו"ר ועט"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

השם גְבוּלָךְ שְׁלוֹם

מעלת השלום גדולה עד למאוד, כל הברכות והטובות טמונים בשלום וכן שפע הפרנסה מתרבה, כאשר השלום הוא מנת חלקו של האדם. וזה כוונת דברי דוד המלך ע"ה בתהלים, "השם גְבוּלָךְ שְׁלוֹם חֲלָב חֲטִיִּם וְשִׁבְיָעָן" - בזמן שיש בחיי האדם ובסביבתו שלום, הקב"ה מרבה את גבולו, בחלב חטיטים ובפרנסה מרובה.

כלל נקוט בידנו, שאין מציאות שתהא מזומנת לאדם פרנסה, בעת שמחלוקת סובבת אותו. לכן, כשרואה אדם שמזונוטיו מצטמצמים, ירבה שלום בביתו ובסביבתו. ובפרט בימי ספירת העומר יש להישמר שמירה כפולה מהכעס ומהמחלוקות. כיון שהשטן היודע את יצר הימים, משתדל בכל כוחו ללבות מחלוקות ולשלה מדנים. והאיש הכשר צריך להתאזר בסבלנות ואורך רוח ולהרבות אהווה ושלום בין בני ביתו, שלא יבוא חס ושלום לידי קטטה אשר מעוות לא יוכל לתקון. ויש לדעת את רום קדושת הימים האלו, שהפגם בהם חמור לאין ערוך מבימים אחרים.

נאמר בפרשה, "וְלֹא תִחַלְלוּ אֶת קִדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" (כ"ב ט"ו) אמרו חז"ל חטאת ששחטה לשם חולין כשרה, קדשים מחללים קדשים, ואין חולין מחללין קדשים. ה"פרדס יוסף" מבאר בעניין, חייב כל אדם להזהר האחד בכבוד חברו, שלא יזלוזלו ועלבו זה בזה. שעל ידי שנוהגים בזיון אחד בשני, בפרט בימים אלו שהפגם בהם חמור לאין ערוך מבימים אחרים, גורמים לקטרוג גם על העולב וגם על הנעלב. והכל לפי גודל המעלה וקדושתו של האדם, שככל שדרגתו של אדם גבוהה יותר, חייב הוא להזהר שבעתיים

בכבודם של צדיקים. שאם אדם רשע שכל מהותו חולין, מבזה חלילה צדיק, אין ממש לחילולו שהרי "ואין חולין מחללין קדשים". אך אם אדם ירא שמים משפיל או מבזה את הצדיק, הריהו בבחינת קדשים מחללים קדשים, ונגרם על ידו חילול הקודש ועוון חילול ה' גדול. שרואים הבריות, אך אדם זה מחלל ומבזה את כבוד וקדושת חברו.

כך פירש ה"בן איש חי" את הפסוק בתהלים "יְהִי שְׁלוֹם בְּחֵילְךָ בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ", כאשר שני צדיקים אינם דרים בשלום זה עם זה למטה, גם המלאכים שבשמים שנבראו מהמצוות שעשו אינם בשלום, ומלאכי מרום מר יבכיון. ועל זה מבקש דוד המלך שיהיה שלום למטה, ואז ממילא יהיה שלום גם אצל המלאכים למעלה, וזהו "יְהִי שְׁלוֹם בְּחֵילְךָ" של מעלה, על ידי שיהיה "שְׁלוֹם בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ" של מטה. כי המחלוקת גורמת טרדה ובלבול בכל העולמות, והשלום מביא שלווה לכל העולמות.

ישתדל האדם בכל כוחו להרבות שלום בעולם, בביתו, בין שכניו ומכריו, לא די שישמור רק השלום, אלא יבקש כיצד לגרום שלום בין איש לרעהו, וכמאמר דוד המלך "בקש שלום ורדפהו", כי לא די לשמור על השלום, אלא צריך "לרדוף" אחריו, ולהיות מתלמידיו של אהרון שאף הוא היה אוהב שלום ורודף שלום. ומתוך שירגיל האדם את עצמו לנהוג במידת השלום, ממילא תמשך ברכה במעשה ידיו, כפי שאמרו חז"ל, לא מוצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר "ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם".

דברי הימים

י"ח באייר - ל"ג בעומר

בל"ג בעומר החל המן לרדת להם לישראל בהיותם במדבר, לכן יום י"ח באייר אוצר בתוכו סגולות גדולות לפרנסה.

ביום ל"ג בעומר מרבים בשמחה כיוון שבו ביום פסקו תלמידי רבי עקיבא למות. גם סמיכת חמשת התלמידים הנוותרים על ידי רבי עקיבא התקיימה ביום זה.

אין לצום ביום ל"ג בעומר, ויש להשתדל ביותר להיות בו בשמחה מבואר ועד צאתו. תענית חלום הותרה, שעצם התענית תענוג היא לאדם הדואג.

על פי המסורת המקובלת זהו יום ההילולא של רבי שמעון בר יוחאי, בו נסתלק מן העולם מתוך גילוי סודות התורה שלא גילה כל ימיו. נהגו שלומי אמוני ישראל לערוך מדורות בכל מקומות מושבותיהם ולשיר שירים לכבודו של רשב"י. זכות גדולה לעלות על קברו של רשב"י ביום ל"ג בעומר ולהתפלל שם בגילה ורעדה. רבינו עובדיה מברטנורא אמר, שהדלקת נר בל"ג בעומר לכבוד נשמות רשב"י הינה סגולה גדולה לבנים.

הרמ"א הקדוש, רבי משה איסרליש, מחבר ה'מפה' על השולחן ערוך, נפטר ביום ל"ג בעומר בשנת של"ג ואחר שזכה לחבר לא פחות מל"ג ספרים.

עיצומו של יום זה קדוש ונשגב עד מאוד, וידוע מאחד הצדיקים שהיה לוחש בו תוך כדי טבילה במקווה: 'הריני מקבל עלי קדושת היום!' הצדיק רבי מאיר אבוחצירא זי"ע היה אומר, כי כל דבר הקשור ליום ל"ג בעומר ולהילולא דרשב"י, כוחו רב ביותר!

ר"ת	יצאת השבת	כניסת השבת	ירושלים
20:39	20:01	18:46	ירושלים
20:36	20:03	19:02	ת"א אשדוד
20:36	20:04	18:53	חיפה
20:34	20:01	19:00	ב"ש

קהילת קודש שובה ישראל מזמינה את הציבור להשתתף במעמד ההדלקה

לכבוד התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי זיע"א

בהשתתפות בנן של קדושים עט"ר האדמו"ר הרה"צ רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א שיתקיים אי"ה ברחבת ישיבת "שובה ישראל" רח' שבט בנימין 34 רובע י"ב ביום ד' אור ל"ח באייר תשע"ב 10/05/12 בשעה 20:30 בליווי נגנים מעמד "חאלקה" לבני השלוש | סעודה - הפתעות לילדים - פרסים | מקומות נפרדים לגברים ונשים

איש ואשה
שיזכו

כך דעותיהם שונות

אמרו חז"ל, כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות, העולם נברא כאשר לכל אחד דעה שונה ואופי שונה. כדי לחיות בשלום עם סביבתנו, עלינו ללמוד לכבד את דעתו של השני, גם אם היא שונה ומנוגדת לדעתי. האדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א כותב בפרקי החיזוק היומיים "חזון יאשיהו": יתבונן האדם על אופן הליכתו, רגל אחת צועדת קדימה, והשניה נשאר עומדת על מקומה. הצעד הבא נוצר כאשר הרגל שצעדה קדימה עומדת על מקומה ונותרה מאחור, צועדת קדימה. אם יסה אדם ללכת בשתי רגליו יחד, הוא יפול אחורה. כך כל דבר בחיים, כדי להתקדם בו, צריך ניגוד כנגדו. לכן, תועלת גדולה תהיה לאדם ללמוד לחיות עם הדעות השונות מדעותיו, ולקבל את האחר בהבנה, בגמישות ובהשלמה. כי מי שעומד על דעתו בלבד, ללא יכולת הבנה לדעתו של האחר ולניגודיות שבשני, יהיו חיייו חיי מרורים, מלאים באכזבות, ובמחלוקות קשות. ידועים דברי הגמרא בברכות, "הרואה קדירה (סיר) בחלום, יצפה לשלום". ומדוע ראיית סיר בחלום מסמנת לשלום? אלא, השימוש בסיר נועד להכיל את התבשיל המונח בתוך מים ולעמוד על גבי האש לצורך חימום ובישול התבשיל. אש ומים הם שני הפכים שאינם מסתדרים אחד עם השני, בשום מצב בו הם נפגשים ישירות. אך כאשר הסיר הוא המחבר והמקשר ביניהם יש להם יכולת לדור בשלוה אחד ליד השני, ואף להביא תועלת אחד לשני, ולגרום לתבשיל להתבשל ולהיות מתוקן לאכילה. ולכן מובן מדוע הרואה סיר בחלום יצפה לשלום, משום שהסיר אכן מביא שלום ותועלת בין שני הפכים וניגודים. כדי לברוא וליצור דבר חדש מועיל וטוב, חייבים להתחבר שני ניגודים. אחת הדוגמאות הבולטות לתועלת שנוצרת מחיבור בין שני ניגודים, הוא הקשר בנישואים בין בעל לאשה. האיש והאשה הינם שני ניגודים מטבע ברייתם, האיש הינו שכלי לעומת האשה שהיא ריגשית. האיש מצטיין באופי חזק ויכולת להתמודד מול מצבים כדי לכלכל את ביתו, ואילו האשה רכה ועדינה באופן המתאים ליצור אוירה ביתית חמה, ולגדל משפחה. האיש רואה את הדברים בראיה מרחבית ואילו האשה מצטיינת בהבחנה בפרטים. והרשימה עוד ארוכה, משום שניגודים רבים קיימים בין האיש והאשה בכלל, ובכל זוג נשוי בפרט. ובכל אופן, מוצאים האיש והאשה מכה משותף ביניהם ונישאים ובונים בית, וכך נברא ונוצר עולם חדש מושלם ומופלא, בו כל אחד תורם את חלקו ואת אופיו. הרמוניה הנפלאה יכולה להיווצר בבית כאשר כל אחד מכבד את השוני שבשני והמעריך את תרומתו של האחר לבניית הבית, רק כך יכולים בני הזוג להתברך בשלום בית אמיתי, בבחינת "וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְיֶה".

וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם

אמרו חז"ל, "כל ימיו של רבי שמעון בן יוחאי לא נראתה הקשת בענן". זכותו של רשב"י הגנה על דורו והביאה אותו לדרגה גבוהה. כך שלא היה נצרך להראות את אות הברית, הנראה בעת שמידת הדין מתוחה. רבי יאשיהו פינטו ציטט "ל בספרו "מאור עיניים" (יומא ל"ח) כותב, כיון שהצדיקים מסגפין עצמן בעולם הזה, ואינם נהנים בהנאת העולם, עומד העולם בזכותם. וזה מה שנאמר בשמואל א', "פי לה' מִצְקֵי אֶרֶץ וְנִשְׁתַּעַלְיָהֶם תְּבַל, רְגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמְרוּ וְרַשְׁעִים בְּחֻשְׁךָ יִדְמוּ". הצדיקים נקראים "מִצְקֵי אֶרֶץ" על שהם במצור ומצוק לסגף את עצמם. "וְנִשְׁתַּעַלְיָהֶם תְּבַל" כי בכל דור דור עומדים צדיקים לייסד העולם בזכותם. "רְגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמְרוּ", המילה "חֲסִידוֹ" נכתבה בכתב חסר כבלשון יחיד, שאף אם באותו דור עומד רק "חסיד" אחד, בכל אופן יש בו כח לשמור את כל הדור כולו. ואע"פ שיש רשעים בדור "וְרַשְׁעִים בְּחֻשְׁךָ יִדְמוּ", שבמחשך מעשיהם. מכל מקום ישמור כל הדור בשביל החסיד. וזה מה שאמרו חז"ל, ראה הקב"ה שצדיקים מועטים עמד ושתלן בכל דור ודור... אפילו בשביל צדיק אחד, העולם מתקיים.

מבראות

"קְדוּשִׁים יְהִיוּ לַאלֹהֵיהֶם... כִּי אֵת אֲשֵׁי ה' לָחֶם אֱלֹהֵיהֶם הֵם מְקַרְבִּים וְהָיוּ קְדוֹשׁ" (כ"א ו')

"ה' בן איש חי" מדקדק, מדוע היה צריך לחזור ולומר וְהָיוּ קְדוֹשׁ לאחר שבתחילת הפסוק נאמר "קְדוּשִׁים יְהִיוּ"? אלא, משל למלך שנתן לשני עבדיו מלבוש יקר וציווה שילבשוהו בעת עבודתם. האחד היה פועל פשוט, ואילו השני היה משרתו האישי של המלך. אך שניהם פשעו ועברו על ציווי המלך ולא קיימו את בקשתו. כאשר נוכח בכך המלך ציווה להענישם, וציווה להחמיר בעונשו של משרתו האישי, כי היה ראוי שמעצמו יאות ללבוש לבוש מכובד בתור משרת המלך. ובפרט כעת, שקיבל ציווי מפורש מהמלך. אך הפועל הפשוט יקבל עונש רק על שהפר את מצוות מלכו. כך עמ"י נצטוו מאת הבורא במצוות "קְדוּשִׁים תְּהִיוּ" הן הכהנים משרתי ה' והן שאר העם. ישראל נצטוו ע"כ בפרשת קְדוּשִׁים, והכהנים נצטוו בפרשתנו "קְדוּשִׁים יְהִיוּ". אך הכתוב מזהיר את הכהנים במיוחד, שאם הם יחללו את קְדוּשַׁתָּם, עונשם יהיה חמור מעונשו של ישראל המחלל את קְדוּשַׁתוֹ. וזאת משום "כִּי אֵת אֲשֵׁי ה' לָחֶם אֱלֹהֵיהֶם הֵם מְקַרְבִּים" שהרי הם משרתים בבית המלך, וא"כ אף ללא ציווי מפורש היה עליהם להיות קְדוּשִׁים. "וְהָיוּ קְדוֹשׁ" מעצמם, וכל שכן לאחר שצטוו בציווי מפורש.

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת שַׁבְּתוֹן מְקַרְא קְדוֹשׁ" (ב"ג, א')

הכוחות החזקים ביותר מכל ימות השבוע, וזהו היום הגדול יום שבת קדש. האדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א כותב, כי כל הכוחות נמצאים ביום הקדוש הזה, שהוא תמצית של השבוע הבא. ובכל רגע טמונה סגולה אחרת. לכן צריך לשמור וליחד את יום השבת בכל כח. חז"ל אומרים: אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש ושומר שבת, מוחלים לו על כל עוונותיו. ובפרט בערב שבת צריך להזהר מאוד מן המחלוקת. חכמי הקבלה הזהירו שבכל ערב שבת בכניסת השבת, אש המחלוקת מוקדת, ועל זה נאמר: "לֹא תִבְעְרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבֵיתֵיכֶם בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת" (שמות ל"ב ג') "לֹא תִבְעְרוּ אֵשׁ", זו אש המחלוקת. ובכל ליל שבת אם יש מחלוקת בבית, מלאכים עומדים ואומרים כך יהיה בשבת הבאה. ידוע מעשה ברבי מאיר בעל הנס, שמשפחה היתה בעירו, שבכל השבוע הייתה בה מחלוקת גדולה מאוד. שמע רבי מאיר בעל הנס על כך, ופנה להתארח אצל משפחה זו בשולחן שבת לאכול עימם, והתעכב עד השעות המאוחרות. מאותו שבוע נפסקה המחלוקת במשפחה זו, ויהי הדבר לפלא. הסביר רבי מאיר, כי ניצוץ ראשון של מחלוקת נדלק בליל שבת ומשם ממשיך לכל השבוע, אם לא מדליקים אותו בליל שבת, לא תהיה אש כל השבוע, ולא יהיה כח למלאך הרע שיאמר שכך יהיה לשבת הבאה. אלא מלאך טוב אומר, כך יהיה לשבת הבאה שלום, אהבה, אחווה ושמחה.

"וַיִּקְרַב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם... וְשֵׁם אָמוֹ" (כ"ד, י"א)

כתב רבנו בחיי, שכל מי שנראה בו סימני עזות ופסולות ראוי לבדוק אחר אמו... לכן אמר הפסוק "וְשֵׁם אָמוֹ", לבאר כי היא היתה סיבת החטא והמעל. שהרי טבע העובר נקשר בטבע האם יותר מטבע האב, ומעשיו דומים למעשי האם יותר ממה שדומים למעשה האב. ולכן הזכיר הכתוב במלכי ישראל את שמות אמותיהם. כי טבע האדם דומה לטבע האם ונמשך אחריו, כשם הענף הטוב יעיד על מעלת השורש.

חלב עכו"ם

בספר "שער המים" כתוב, הנוהר תמיד במאכלו לפשפש בו שלא יהיה בו שום איסור, מסייעים אותו מן השמים שלא תבוא תקלה לידו. מסופר על האדמו"ר בעל צמח צדק, שפעם בעת שישב ללמוד עם חסידיו, הגיש לפניו בעל האכסניה ספל חלב, אך האדמו"ר התעלם מן הספל שהיה מונח לנגד עיניו. כאשר הפנו את תשומת לבו לספל שעמד סמוך ונראה אליו, התפלא האדמו"ר ואמר שאינו רואה שהספל כלל מלא בחלב. מתוך כך הסיקו החסידים שאין זאת אלא סימן לבדוק שמא פסול יש בחלב. חקרו אודות מקורו של החלב, ואכן התברר כי החליבה נעשתה ללא השגחת ישראל, ואין זה אלא חלב נכרי. קרא האדמו"ר ואמר: כמה גדולים דברי חכמים שאמרו "חלב שחלבו גוי ואין ישראל רואהו" דהיינו אם אין ישראל רואה את מעשה החליבה, אסור. אך נתקיים גם המאמר אין ישראל רואהו - כפשוטו ממש.

חכמים אסרו "חלב שחלבו נכרי ואין ישראל רואהו", שמא עירב בו הנכרי חלב בהמה טמאה האסור באכילה מן התורה. ואף שחלב בהמה טמאה ניכר בעין, שגוונו שונה מחלב בהמה כשרה, וצבעו כעין גוון ירקרק, בכל אופן כשהוא מעורב בחלב בהמה טמאה אין הגוון ניכר. והיות וגזירת חכמים באה להרחיק מן העבירה, אף אם אין בעיר בהמות טמאות כלל, ואף במקום שאין הנכרים שותים חלב טמא מפני מיאוסו, מכל מקום גזרה היא לאסור כל חלב נכרי, אף אם בטל הטעם. אך אם היה נוכח ישראל בעת החליבה מתחילתה ועד סופה, מותר החלב.

אף התוצרת של החלב, הגבינה של נכרים, אסורה. אך לא מדין חלב עכו"ם, לפי שאמרו חז"ל, "חלב טהור - עומד (מתגבן ומתקשה ונעשה גבינה). חלב טמא - אינו עומד". דהיינו, שרק מחלב של בעל חיים בעל סימני הטהרה, ניתן לייצר גבינה באופן טבעי. אבל חלב של בעל חיים החסר אפילו אחד מסימני הטהרה. אינו מתגבן! לכאורה אם כן, כל גבינה שגבינה נכרים, הייתה צריכה להיות מותרת באכילה גם מבלי לבדוק מאיזה חלב נעשתה. שהרי ודאי שמחלב בהמה טהורה היא עשויה. ובכל אופן, "מפני מה אסרו גבינות הגויים? מפני שמעמידין אותה בקיבה של נבלה". נמצא שבגבינה מעורב דבר איסור, ובדבר מעמיד אין איסור בטל אפילו באלף.

אין אנו צריכים חיזוק לדברי חז"ל, אך מעניין לראות את תוצאותיו של מחקר שנערך לאחרונה, שבדק את אופן גיבון החלב במספר סוגי חלב, ואכן התברר שכל סוגי החלב מבהמות טהורות, אף החלב של הג'רפה שכידוע יש לה שני סימני טהרה, התגבן. ואילו חלב נאקה ושאר בהמה טמאות, לא התגבן באופן טבעי.

פרקי אבות

משכן קבע

רבי יעקב אומר, העולם הזה דומה לפרוץ דור
בפני העולם הבא. התקן עצמך בפרוץ דור, כדי
שתכנס לפרקלין (אבות ד' ט"ז)

ה"חפץ חיים" סיפר פעם, שבעיירה זלווה שבפלך גרודנה, היה מתקיים יריד שנתי גדול, שהיה נמשך ארבעה שבועות. כל תושבי העיירה היו מצפים במשך כל השנה לאותו יריד, כיוון שהיו משכירים את המקום במחיר טוב לסוחרים, וכך היו משתכרים בעין יפה כדי להתקיים ברווח כל השנה. כמובן שתקופה זו של היריד היתה מטריחה ומעייפת את אנשי העיירה, בהיות חדרים בבתיהם מושכרים לזרים, ואף הם היו עובדים בשכר לבעלי הבתים. אך, מתן שכרה היה בצידה.

באחת השנים הזדמן ה"חפץ חיים" ליריד, ושמע יהודי יגע שעבד אצל אחד מבעלי הבתים: "מתי אזכה שהיריד יגיע לקיצו, הן עייף אני ונפשי זקוקה למנוחה". בעל הבית ששמע את טרונייתו, גער בו ואמר: "מה זה תבקש שוטה, הלוואי וימשך היריד זמן רב, אמנם כעת מתעייפים, אך לאחר שנקבל את הריוח ניתן לישב במנוחה במשך שנה תמימה!". עשו הדברים רושם על ה"חפץ חיים" והיה חוזר עליהם ומוסיף, מה מאושר היה האדם אם היה מתאר לעצמו שהעולם הוא יריד קצר, ושומה על האדם לצבור בתקופה זו רווחים, להתפרנס בהם מבחינה רוחנית, בחיי העולם הבא! כדאי לו ליהודי שיתעייף, שלא יאכל כהוגן, ולא יישן במנוחה. "התקן עצמך בפרוץ דור", כדי לחיות אחר כך ברווחה, בהגיעך לפרקלין.

התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי - רשב"י - ל"ג בעומר ג"א תתק"כ

והשקה את האילן שלי!
יחדיו הלכו לחלות את פני התנא הגדול רבי עקיבא, שיאשר להם את פיתרון החלום. 'אכן, זה פתרון החלום!' אמר להם, ואם תרצה לדעת מה הכילה הצלוחית שבידי הזקן?! הם דמעותיה של אשתך ששפכה ימים רבים שיחון אותה ה' בפרי בטן, ובזכותה יוולד לך בן שיאיר את כל העולם!' בחג השבועות זרחה אור שמשו של רבי שמעון בר יוחאי.

בעת מלאו לרבי שמעון חמש שנים בלבד, לקחו יוחאי לשיבתו של התנא הקדוש רבי פנחס בן יאיר, שם למד תורה מפי התנאים, והיה מתלמידיו של רבי עקיבא, עד שנעשה לאחד הגדולים שבהם. את החכמה הרבה שקיבל מרבותיו העלה על גבי הכתב והותירה נחלה לישראל עמו, באינספור הלכות הפזורות במשנה ובגמרא ובאוצר מדרשי ההלכה: 'מכילתא' 'ספרא' 'ספרי'.

בנוסף זכה למה שלא זכו בני דורו, להיכנס לפני ולפנים ולראות במסתורין של מלך. והעלה על הכתב את ספר הזוהר הקדוש, על ידו ייצא ישראל מן הגלות באחרית הימים. את הסודות הנוראים ביותר גילה רשב"י ב'אידירא רבא'.

ביום פטירתו של רשב"י ל"ג בעומר שנת שלושת אלפים תתק"כ, התרחש המעמד הגדול והנורא הנקרא 'אידירא זוטא'. היה זה דרוש גדול בסודות הקבלה בדומה לאידירא רבא אך קטן ממנו, והוא נאמר בפני מעט התלמידים שנשארו מזמן האידירא רבא. ואת דבריו סיים בפסוק "כי שם ציוה ה' את הברכה חיים עד העולם" ויצאה נשמתו במילה 'חיים'. זיע"א.

מאמר החכם

אין תרופה כיראת שמים, ואין סגולה כתפילה בלב נשבר. מרן החיד"א, ראשי אבות

מְשִׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה

השוק. ובנתיים התכונן בלבו לפקוד את קברי הצדיקים בעיר קירואן. בין האנשים שהצטרפו לשיירה השמה פעמיה לעיר קירואן, היה מיוזעונו היהודי, הוא היה מחופש למוסלמי ואף שלא חש בנוח בתחפושות, שמח בליבו שהולך הוא לפקוד את קברי הצדיקים הקדושים. כשהגיעו אל העיר ראה את הקאדי ממתין לו, מיד מיהר לקראתו והתקבל בשמחה ובמאור פנים. הם שוחחו על דא ועל הא, ואז הביע היהודי את משאלתו לפקוד את קברי הצדיקים. מיהר הקאדי למלא את מבוקשו ולקחו את מקום הצינן, הכניסו אל הבניין ומיד מיהר לצאת מהשער, כשהוא קורא לעבר היהודי "כאן תשאר, יהודי ארור, עד אשר תצא נשמתך, וילבינו עצמותיך בקברות בני עמך". וכך בקריאות גנאי שופעות שנאה ובוז, מיהר לנעול את השער ולעזוב את המקום. נבהל היהודי בהבינו את אשר עולל לו בן טיפוחיו וגמלו רעה תחת הטובה אשר היטיב עימו. נפל על קברי הצדיקים, שכה השתוקק לפקוד ולהתפלל במקום קבורתם, וביקש כי יעתירו בעבורו לאלוקי השמים שיצילנו מיד הרשע ויוציאנו לחופשי... ויהי טרם כילה להתפלל ושער הבניין נפתח לרווחה.

היהודי נשא רגליו ורץ בכל כוחו לצאת מן העיר ולשוב אל עירו. התקבל היהודי ע"י בני ביתו בדאגה ובתהיה, כי ראו את הבהלה שהיתה מרצדת בעיניו וניכר היה חפזו לברוח ולהגיע לביתו. סיפר היהודי את אשר ביקש המוסלמי אשר גדל בביתו להמיתו, את הרעה אשר רצה להמיט על ראשו, ואת הנס שנעשה בזכות הצדיקים הקדושים הקבורים בעיר קירואן. דבר נס הצלתו פשט בכל עירו, ושמע הדברים הגיע עד לאזניו של רבי ישועה בסיס זיע"א, ראש רבני תוניס. שהזמינו והלך עימו אל המושל חמודא באשה. המושל ששמע את סיפור הדברים, זעם מאד וציווה להביא את הקאדי כבול בשלשלאות וקשור לזנב סוס. רץ מיוחד נשלח להזמין את הקאדי לארמון המושל, הקאדי ששמח על ההזמנה הורה למשרתו לרתום את הכרכרה, אלא שהלפתעתו תפסו השליח וכבלו לזנב הסוס. לא הועילו לקאדי כל תחנוניו והוא הובל מבוייש ברחובות העיר, תמה על מה באה עליו הצרה הזו. כשנכנס לפני המלך, אזר את שארית בטחונו ואמר למושל, "אני הקאדי של העיר קירואן, ודאי נפלה כאן טעות...". מיד הורה המושל להכניס את רבי ישועה והיהודי, ושאל את הקאדי "התכיר את היהודי מטיברך?" ראה הקאדי את היהודי שחשבו למת, והיה בטוח כי רוחו באה לנקום את נקמתו, מרוב בהלה אחזו השביץ, ומת. קרא רבי ישועה "מְשִׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה לֹא תַמִּישׁ רָעָה מִבֵּיתוֹ", "בוֹר כָּהַ וַיִּתְקַרְהוּ וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יַפְעֵל". כן יאבדו כל אויביה'.

העיר קירואן שבתוניסיה נחשבה כקדושה למוסלמים, ולכן לא הורשו היהודים להתגורר בה, למרות שפרחה בה בעבר קהילה יהודית מפוארת, ומצויים בה קברי הצדיקים רבי ניסים גאון זצוק"ל, רבי חושאל זצוק"ל ורבי חננאל זצוק"ל. אך מעשה שארע עם ערבי מוסלמי שגמל ליהודי רעה תחת הטובה אשר עשה עימו, הביא את המושל חמודא באשה להתיר ליהודים להתיישב בעיר קירואן. וכך היה המעשה, ילד ערבי יתום הסתובב בחוצות העיר תונים, בגדיו קרועים, רגליו יחפות והוא ממרר בכיו ואין איש שם את ליבו אליו. עבר במקום יהודי, השגיח בילד המסכן, רכן אליו ושאלו לפשר בכיו, סיפר לו הילד כי יתום הינו, אין לו מכר או ידיד, ואף לא מזון לשבור את רעבוננו המציק לו. נכמרו רחמיו של היהודי למראה הילד חסר האונים השקוע בייגונו, והציע לו ברוחב ליבו ובנדיבותו, לסור לביתו ולהיות חלק ממשפחתו. שמח הילד בהצעה ההגונה, והתקבל ע"י בני המשפחה בסבר פנים יפות, שלחוהו לבית המרחץ מצויד בבגדים חדשים ומכובדים, ודאגו לכל מחסורו בנפש חפצה.

היהודי נזהר שלא לגיירו שאסור היה הדבר בארצות האיסלם, וגזר דין על מעשה כזה הוא מות. ולכן שינו לו השכם והערב כי מוסלמי הוא ושלחו ללמוד בבית ספר נכרי, ואף עזר לו בשכירת מורים פרטיים לקדמו בלימודיו. הלך הנער וגדל והמשיך בלימודיו עד שנהפך להיות איש דת מוסלמי, ומונה להיות קאדי בעיר קירואן. הכבוד והשררה נעמו לו מאד, והיה מתנהג בגאווה ובוז, שוכח מאין הוא בא. רגש של שנאה כלפי היהודי מטיבו החל לפעפעע בו ולמלא את כל ישותו. ולא עוד אלא שבכל עת היה מקונן על עוונות הגדול בכך שגדל בבית יהודים, ועל שהיה אוכל ממאכליהם, ונפשו ספגה מתורתם. לא נחה דעתו עד אשר החליט בנפשו להרוג את היהודי מיטיבו ובכך יסור עוונו...

שלח המוסלמי שליח אל היהודי, ובידו איגרת הכתובה בלשון תנופה, בה הוא שואל בשלום מיטיבו ואיש חסדו. מרוב געגועיו אליו הוא מזמינו אל העיר קירואן, בה הוא מכהן. לראות במו עיניו את יקר תפארתו בן טיפוחיו, אשר בחמלתו הרבה הגיע עד כה. ובחשאי מסר השליח ליהודי, כי מאחר ואסור ליהודי לדרוך בעיר קירואן, יתחפש היהודי למוסלי וידאגו לאפשר לו להכנס. שמח היהודי מאד על קבלת המכתב ועל שכן טיפוחיו זוכר את חסדו אשר היטיב עימו. הוא הודיע לשליח הקאדי כי בשבוע הבא יגיע עם השיירה היוצאת לכיוון העיר וימתין בכיכר

אֵשׁ לַהֵט

ומה דרכה של אש שאם קרב אדם אצלה נכוה, רחק ממנה צנו, אין לו לאדם להתחמם אלא כנגד אורה. בכח האש להאיר ולחמם, ולהביא תועלת רבה בחיי היום יום כבישול וחימום. אמרו חז"ל "טובת האורה להאיר את החושך, וטובת החום, לחמם ולעשות כל מלאכה". אך מאידך, בכוחה לשרוף, להרוס ולכלה.

צבעה של הלהבה מורכב ממספר גוונים, חום הלהבות ניתן להערכה על פי צבע הלהבה. בטמפרטורת הבעירה הרגילה צבע הלהבה אדום וצהוב ככל שהטמפרטורה גבוהה יותר גוון הלהבה יהיה לבן, ובטמפרטורה הגבוהה ביותר צבע הלהבה כחול. צבע הבעירה מושפע אף מחומרי הבעירה, סוגים שונים של מתכות מפיקים גוונים שונים של להבות, ואכן בתעשיית זיקוקי הדי-נור משתמשים במלחי מתכות הגורמים לצבעים שונים.

תכונת הכעס נמשלה לאש רושפת המכלה בזעמה כל דבר. תנאי הסביבה משפיעים על גובה הלהבות והתפשטות האש. ככל שיש בסביבה חומר בעירה זמין, תתפשט האש במהירות. אף הרוח משפיעה על גובה הלהבות, כיוון ואופן התקדמותה המהיר של האש. החום המופץ ע"י הלהבות האש מאפשר את המשך תהליך הבעירה, והבעירה תמשיך כל עוד ישאר חומר בעירה.

חרבן בית המקדש בירושלים היה באש, ומובטח לנו שהקב"ה יבנה את ציון במהרה בימינו, באש. אמרו חז"ל, "כי תצא אש ומצאה קנים" כי תצא אש ומצאה קוצים, תצא מעצמה, "שֶׁלֶם יִשְׁלֶם הַמְּבַעַר אֶת הַתְּעֵרָה", אמר הקב"ה עלי לשלם את הבערה שהבערת, אני הצתי אש בציון, שנאמר "וַיִּצַת אֵשׁ בְּצִיּוֹן וַתֹּאכַל יְסֻדְתֶּיהָ", ואני עתיד לבנותה באש, שנאמר "וַיֹּאֲבִי אֱהִיָּה לָהּ וְאִם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְלִכְבוֹד אֱהִיָּה בְּתוֹכָהּ".

ביום שנסתלק רבי שמעון בר יוחאי מן העולם, ירדה אש מן השמים וסבבה את הבית, והיקום כולו התמלא אור כביר ומופלא. זכר לאותה הארה נוהגים מיד שנה להדליק בל"ג בעומר מדורות של אש, ולהגביר את האור בעולם. האש היא אחת מד' יסודות הבריאה, והינה רוחנית, כפי שאומר המהר"ל "כי האור אינו דבר גשמי". לכן מטבעה היא עולה ונמשכת כלפי מעלה. להבת האש, היא החום והאור הנוצרים כתוצאה מהתרכבות מהירה של חמצן עם חומרים אחרים. הלהבה המפיצה את האור, מורכבת מחלקיקים לוחטים של החומר הנובער שעולים כלפי מעלה.

להיווצרות אש דרושים: חומר בעירה, חמצן בכמות מספקת וטמפרטורה גבוהה. האור אותה אנו נושמים מכיל 21 אחוזי חמצן, אך האש בוערת אף באויר המכיל 16 אחוז, ובפחות מכך היא דועכת ונכבית.

לכל חומר יש "טמפרטורת הצתה" שונה, ביכולתה של האש לשרוף ולכלות כל דבר הנקרא בדרכה. כך הדבר בטבע העולם, אך דרשו חז"ל שכאשר בנה משה רבנו את המזבח מעצי שטים, אמר משה לפני הקב"ה, רבון העולמים, אמרת לי לעשות מזבח עצי שטים ולצפותו נחושת "וַיִּצִיֵת אֹתוֹ נְחֹשֶׁת", ואמרת לי "אֵשׁ תִּמְיֵד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ", הלא האש התמידית, למרות אותו צפוי נחושת, לבסוף תשרוף את עץ המזבח. אמר לו הקב"ה למשה, משה, המדות האלו הן אצלכם. אך אם תאמר שמה אצלי, הסתכל במלאכים שהן אש לוהט, וכמה אוצרות שלג וברד יש לו... ואין המים מכבים את האש ולא האש שורפת המים. וכך בניגוד לטבעה, לא שלטה האש על עץ המזבח.

התורה נמשלה לאש, דרשו חז"ל מגיד שהתורה אש, ומאש נתנה, ובאש נמשלת.

08.852.0.852 אקא